

24.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**24 Eylül 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

24 Eylül 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Astsubay Meslek İçi Eğitim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Millî Savunma Bakanlığı Askerî Mahallerde Önleme Araması ve Kontrol Yönetmeliği

— İçme Suyu Temin Edilen Suların Kalitesi ve Arıtılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Sosyal Güvenlik Kurumunca Elektronik Ortamda Yapılacak Tebligata İlişkin Yönetmelik

Erdoğan: Yeterli ve güvenilir gıdaya erişim herkesin hakkıdır

Cumhurbaşkanı Erdoğan, BM Gıda Sistemleri Zirvesi'ne gönderdiği video mesajda, "Yeterli besleyici ve güvenilir gıdaya erişim, bir imtiyaz değil herkes için bir haktır. Türkiye olarak, bu yönde çalışmayı kararlılıkla sürdürüyoruz." dedi.

Erdoğan, Birleşmiş Milletler (BM) Gıda Sistemleri Zirvesi'ne gönderdiği video mesajda, sürdürülebilir kalkınma kapsamında, aılığın 2030 itibarıyla sona erdirilmesi hedefinin, maalesef çok uzağında olduğunu belirtti.

Dünya nüfusu artarken, küresel gıda talebinin de kaçınılmaz bir şekilde arttığını vurgulayan Erdoğan, yoğunluğu ve yıkıcı etkileri artan iklim felaketleri, su kıtlığı, kuraklık gibi iklim değişikliğinin neticelerinin de gıda kaynaklarını olumsuz şekilde etkilediğini aktardı.

Erdoğan, uygun fiyatlı gıda erişimine dikkat çekti

Gıda sistemlerine yönelik maliyetler artarken, gıda kaynaklarına erişimin zorlaştığını, zedelenen gıda güvenliğinin bugünün en önemli imtihanlarından kitlesel g teşvik ettiğinin altını çizen Erdoğan, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Koronavirüs salgını ise sistemin yükünü artırmış, büyük güçlüklerle elde edilen kazanımların hızla kaybedilmesi riskini beraberinde getirmiştir. Türkiye olarak, bu tabloyu akılda bulundurarak, salgın öncesinde, 2019 yılında, gerekli çalışmalara

başladık. Aynı yıl, sürdürülebilir gıda sistemlerinin tüm unsularını kapsayan 21 çalışma grubuyla 3. Tarım Orman Şura'mızı gerçekleştirdik. Su Şura'mızın tanıtımını yaparak, ülkemiz genelinde istişarelere hız verdik. 2023 yılı sonuna kadar uygulanmak üzere, tohumdan sofraya dijital değer zincirinin kurulması, gıda kaybı ve israfına ilişkin altyapının oluşturulması, su kanununun çıkarılması gibi 46 ana eylem ve 324 alt eylem belirledik. Milli yol haritamız, besin değeri yüksek, yeterli ve güvenilir gıdaya herkesin makul fiyatlarla ulaşımından, gıda kaybı ve israfının azaltılmasına, tarım, hayvancılık ve su ürünleri sektörlerinde sürdürülebilirlikten, acil durumlara ve krizlere karşı gıda güvenliğinin teminine kadar çeşitli konulara odaklanmaktadır."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yol haritaları kapsamında, iklim değişikliği ve kuraklıkla mücadele, su kirliliğinin azaltılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ve elektronik ticaret uygulamalarının yaygınlaştırılmasını hedeflediklerini belirtti.

Yine bu çerçevede biyoçeşitliliğin korunması ve doğaya uyumlu üretim, dijital dönüşümün hızlandırılması, kadınlar ve gençlerin tarım ve gıda sektöründe istihdamıyla insana yaraşır iş fırsatlarının geliştirilmesi konularında da çalışmalar yürüttüklerine dikkati çeken Erdoğan, şunları kaydetti:

"BM Gıda ve Tarım Örgütü ile iş birliği halinde de 'Gıdanı Koru' kampanyamızı sürdürerek israfın önüne geçmeye çalışıyoruz. Yeterli besleyici ve güvenilir gıdaya erişim, bir imtiyaz değil herkes için bir haktır. Evlatlarımıza daha adil, daha yaşanabilir, daha müreffeh bir dünya bırakmak da hepimizin ortak görevidir. Türkiye olarak, bu yönde çalışmayı kararlılıkla sürdürüyoruz. Zirvenin başarılı geçmesini diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum."

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Beş zincir market piyasayı alt üst ediyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan, gıdada fahiş fiyat iddiaları konusunda beş zincir marketi işaret etti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, fahiş fiyat iddiaları konusunda Ticaret Bakanlığı'nın "gerekli operasyonları yapacağını" belirtirken, "Bu beş tane zincir marketin topladığı ürünle piyasalar alt üst oluyor." dedi.

ABD temaslarının ardından New York'taki Türkevî'nde gazetecilere konuşan Erodğan, "Bu konuda kısmen özellikle bu zincir marketlerin sınırsız uygulamaları var. Bu sınırsız uygulamalar karşısında biz de Ticaret Bakanlığı olarak bunların üzerine üzerine gideceğiz" dedi.

Erdoğan, sorunun zincir marketlerden kaynaklanıp kaynaklanmadığı sorusu üzerine de "Ağırlıklı olarak iş orada toplanıyor. Bütün üreticiden tüketiciye olan yerde zincir marketlerin buradaki yoğun ürünleri toparlaması... Bu da beş tane zincir market. Bunlar bütün o ürünü toparlıyor. Bu beş tane zincir marketin topladığı ürünle piyasalar alt üst oluyor. Bunlar eğer bu noktada daha adil davranırlarsa hem vatandaş uygun fiyatla ürün alabilecektir hem de üretici şu an itibarıyla kazanımını, parasını zamanında alma şansına ulaşacaktır" ifadelerini kullandı.

Yabancı bankalardan yeni faiz tahmini

Goldman Sachs, Merkez Bankası'nın (TCMB) ekim ve kasımda 50'şer baz puan faiz indirmesini bekliyor. JP Morgan yıl sonuna kadar politika faizinin yüzde 17'ye, İngiliz bankası Barclays ise yüzde 15'e düşeceğini öngördü.

Uluslararası yatırım bankaları, Merkez Bankası'nın (TCMB) enflasyondaki yükselişe rağmen aldığı faiz indirim kararının ardından faiz tahminlerinde değişiklik yaptı.

Merkez, enflasyondaki yükselişe rağmen Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın uzun süredir istediği faiz indirimlerine eylülde 100 baz puan ile başladı. Ekonomistler politika faizinin sabit kalacağını tahmin ediyordu.

Goldman Sachs, TCMB'nin politika faizini 2022 yılı ortasına kadar kademeli olarak yüzde 15'e indirmesini beklediğini açıkladı.

İngiliz bankası Barclays, TCMB'nin dün açıkladığı sürpriz faiz indiriminin ardından dördüncü çeyrekte politika faizini yüzde 15'e düşüreceğini tahmin ederken ve TL'nin artan bir baskıyla karşı karşıya kalmasını beklediğini belirtti.

JPMorgan ise faiz indiriminin ardından TCMB'nin politika faizi oranlarını yıl sonuna kadar yüzde 17'ye düşürmesini beklediğini ve enflasyon tahminlerini yukarı revize ettiğini açıkladı.

EKİM VE KASIMDA 50 BAZ PUAN İNDİRİM BEKLENTİSİ

Goldman, faiz indirim kararından önce para politikasındaki gevşeme döngüsünün aralık ayında başlayacağını tahmin ediyordu.

Goldman analistleri dün yayımladıkları nota, "Alınan kararın ardından, artık ekim ve kasımda 50 baz puanlık bir indirim ve ardından yüzde 15'lik nihai faiz oranına ulaşılanaya kadar ayda 25 baz puanlık bir indirim bekliyoruz" dedi.

Goldman Sachs'in dünkü faiz indiriminden önce TCMB'nin 2022 sonuna kadar yüzde 15 oranına ulaşmasını öngörüyordu.

Barclays'den Ercan Ergüzel, PPK metninden daha önce yer alan iki taahhütün, yani enflasyonda önemli bir düşüş gerçekleşene kadar sıkı para politikasını ve pozitif bir reel oranının sürdürüleceği taahhütünün çıkarıldığına dikkat çekti.

Ergüzel notunda, "Önümüzdeki toplantılarda 100 baz puanlık indirimlerle aynı hızda devam edeceğini bekliyoruz. TCMB'nin önümüzdeki üç toplantıda 100 baz puanlık üç indirim daha uygulayarak politika faizini yıl sonunda yüzde 15 oranına düşürmesini bekliyoruz" dedi.

Ergüzel, Türkiye'nin cari açığı, azalan döviz rezervleri, yüksek döviz borcu ve yükselen fiyat baskıları nedeniyle yatırımcıların çift haneli enflasyon karşısında gevşeme politikası benimseyen TCMB'ye hata payı bırakmayacağına dikkat çekerek, "Bize göre TL'yi önemli bir değer kaybı baskısına maruz bırakıyor" dedi.

ENFLASYON YÜZDE 20'YE YAKLAŞTIĞINDA ZOR OLACAK

JPMorgan ise, faiz indiriminin ardından TCMB'nin politika faizi oranlarını yıl sonuna kadar yüzde 17'ye düşürmesini beklediğini ve enflasyon tahminlerini yukarı revize ettiğini açıkladı.

Yarkın Cebeci notunda, "Bugünkü sürpriz, temel verilere dayalı tahmin yapmanın zorluğunu açıkça gösterse de, ekim ayında yıllık enflasyon yüzde 20'ye yaklaştığında TCMB'nin yeni bir indirim yapmasının hâlâ zor olacağını düşünüyoruz" dedi.

24.09.2021

Cebeci yılın son iki ayında toplam 100 baz puanlık bir indirim öngördüğünü ve politika faizinin gelecek yıl Mayıs ayında yüzde 15 ile dip seviyeyi görmesini beklediğini belirtti.

JPMorgan, 2021 yıl sonu tahminini de yüzde 15.5'ten yüzde 16.7'ye yükseltti ve 2022 yıl sonu tahminini daha keskin bir şekilde yüzde 11.5'ten yüzde 14.5'e revize etti.

Cebeci, "Gevşeme döngüsünün ne kadar hızlı ve sert gerçekleşeceğine olacağına bağlı olarak bu tahminlerde yukarı yönlü riskler olabilir" dedi. **(REUTERS)**

TMO, TÜİK'i yalanladı!

TÜİK'in verileri devlet kurumlarıyla bile çelişiyor. Geçtiğimiz günlerde TÜİK gübre fiyatlarına ilişkin artış oranını önceki yıla göre yüzde 62 olarak gösterdi.

TÜİK'in verileri devlet kurumlarıyla bile çelişiyor. Geçtiğimiz günlerde TÜİK gübre fiyatlarına ilişkin artış oranını önceki yıla göre yüzde 62 olarak gösterirken, bir diğer devlet kurumu olan TMO'nun günlük yayımladığı bültenlerde, DAP ve üre gübre fiyatının son bir yılda yaklaşık yüzde 150 arttığı gözlemlendi!

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilerle diğer devlet kurum ve kuruluş verileri çelişmeye devam ediyor. Son yıllarda tartışmaların odağında bulunan TÜİK'in verileri, başta işsizlik, enflasyon ve birçok kalemde vatandaşların tepkisini topluyor. Özellikle son günlerde çiftçinin en önemli girdi maddesi olan gübre fiyatında yıllık değişimi yüzde 62 göstermesi çiftçileri çileden çıkarmıştı. TÜİK'in açıkladığı verileri çiftçiler yalanlarken, devlet kurumu ve çiftçi kuruluşu olan Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) açıkladığı günlük piyasa bülteniyle gübre fiyatlarında TÜİK verilerini boşa çıkardı.

BİR YIL İÇERİSİNDE YÜZDE 200 ARTIŞ

Çiftçinin en çok kullandığı gübre maddelerindeki fahiş fiyat artışı son yılların en yüksek seviyesine çıktı. TÜİK önceki gün açıkladığı gübre fiyatlarında artışı önceki yıla göre yüzde 62 gösterdi. Bir diğer devlet kuruluşu olan TMO ise 2020 yılı 21 Eylül'de DAP gübre fiyatını 2 bin 820 TL, üre gübre fiyatını 2 bin 250 TL olarak açıklarken, bu yıl 21 Eylül tarihinde DAP gübre fiyatını 6 bin 400 TL, üre gübre fiyatının 4 bin 800 TL olduğunu duyurdu. Bir yıl içerisindeki fahiş fiyat artışı neredeyse önceki yıla göre yüzde 200'e yaklaşırken, TÜİK'in açıkladığı yüzde 62'lik artışı nasıl bulduğu merak konusu oldu.

Kılıçdaroğlu: Kesinlikle bir değişim olacak

CHP lideri Kılıçdaroğlu, "Kesinlikle bir değişim olacak ama değişimin dinamosunu gençler oluşturacak. Gençler değişim istiyor, değişimi birlikte yapacağız, birlikte mücadele edeceğiz. Gerçekten de 19, 20 yıldır iktidarda olanlar eğer hala yurt sorununu çözememişlerse onların derhal yolcu edilmesi lazım." diye konuştu.

Çeşitli programlara katılmak için Rize'ye gelen CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, merkeze bağlı Gündoğdu beldesinde ÇAYKUR'a ait çay alım yerinde bir araya geldiği üreticilerin taleplerini dinledi.

Kılıçdaroğlu, "Rize" denilince akla doğal olarak çay geldiğini belirterek, "Dünyanın neresine giderseniz gidin bir Rizeli ile karşılaştığınızda ortak sorununuz çay olur. Burada da çay sorunu var, üreticilerin sorunları var." diye konuştu.

Çay üreticisi kadınlarla görüştüğünü ifade eden Kılıçdaroğlu, çay toplama, çay fidanlarının bakımı konusunda en büyük emeği Rizeli kadınların harcadığını vurguladı. Kılıçdaroğlu, Rizeli çay üreticisi kadınların dertleri olduğunu belirterek fiyatlardan memnun olmadıklarını ve fiyatların yükseltilmesini istediklerini kendisine ilettiklerini söyledi.

Üreticilerin, "Bizi özel sektöre mahkum etmeyin, ektiğimiz ürünün, topladığımız ürünün, biçtiğimiz ürünün hakkını almak istiyoruz, alın terimizin karşılığını almaz istiyoruz, emeklerimizin boşa gitmesini istemiyoruz." dediklerini ifade eden Kılıçdaroğlu, var olan yapıdan müthiş bir rahatsızlık olduğunu söyledi. Kılıçdaroğlu, bu rahatsızlığın giderilmesi konusunda bir kanun teklifi hazırlayarak parlamentoya verdiklerini aktararak "Buradan bütün partilere açık ve net çağrı yapıyorum, Rizeli çay

üreticisinin sorununu çözmek istiyorsanız bu kanun teklifini Meclis'ten beraber geçirelim, hatta istiyorsanız bu kanun teklifini CHP değil, onlar versinler, biz destekleyelim. Bunun tamamı yapılabilir ve Rize'nin bu sorunu aşılabilir, çözülebilir." dedi.

Üreticilerin, sorunların çözümü noktasında kendilerinin ne yapacağını da sorduklarını aktaran Kılıçdaroğlu, şu değerlendirmede bulundu:

"Taban fiyat belirlensin ve taban fiyatın altında bir alım yapılmasın, özel sektör tarafından da yapılmasın çünkü taban fiyat adı üstünde tavan değil, taban fiyat. Taban fiyat makul bir karı içeren bir fiyattır. Bu fiyatın altında eğer özel sektöre satmaya mahkum ediliyorsa çay üreticisi, alın teri çalınıyor demektir, bunun önüne geçmek lazım ve dolayısıyla bu konuda biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak çaba harcıyoruz, Rizelilerin haklarını savunuyoruz, o üreticilerin haklarını savunuyoruz. Adım gibi biliyorum Rize'de üreticilerin büyük bir kısmı öteden beri iktidar partisine destek veriyor ama bakın bugün gelinen noktada onların alın teri birilerine peşkeş çekiliyor. Biz alın terine değer veren bir partiyiz, emeğe değer veren bir partiyiz, herkesin kazanmasını, herkesin üretmesini, herkesin alın teri dökmesini ve alın terinin karşılığını almasını isteyen bir partiyiz. Dolayısıyla buradaki soruna el koyduk."

Kılıçdaroğlu, Rizeli kadınlara söz verdiğini belirterek "Kaçak çay Türkiye'de ciddi bir sorundur, inşallah iktidar olacağız, Rizelilerin oylarıyla iktidar olacağız, kaçak çayları yakalayacağım, Rize meydanında yakacağım, bunu söyledim. Hiç kimsenin Rizelilerin alın terini çalmasına asla izin vermeyeceğim. Eğer ben haktan söz ettiysem, hukuktan söz ettiysem, adaletten söz ettiysem, 450 kilometre yol yürüdüysen o kaçak çayları yakalayıp Rize meydanında yakmak da benim boynumun borcu olacak." diye konuştu.

Çay alım alanında incelemelerde bulunan Kılıçdaroğlu, vatandaşlarla sohbet etti, bölgedeki mezarlıkta da dua etti.

Kılıçdaroğlu, gençlerin değişim istediğini aktararak şunları kaydetti:

"Kesinlikle bir değişim olacak ama değişimin dinamosunu gençler oluşturacak. Gençler değişim istiyor, değişimi birlikte yapacağız, birlikte mücadele edeceğiz. Gerçekten de 19, 20 yıldır iktidarda olanlar eğer hala yurt sorununu çözememişlerse onların derhal yolcu edilmesi lazım. Onu yolcu edeceğiz ve en geç 1 yıl içinde hiçbir çocuk Türkiye'nin neresine giderse gitsin 'Acaba yurt sorunu var mı?' diye bir sorunla karşılaşmayacak, herkes yurdunda, annenin, babanın gözü de arkada kalmayacak."

İkişer ve üçer kişilik yurtlarda sıcak ve soğuk su olacağını, internet sorunu bulunmayacağını, gençlerin internete erişiminin ücretsiz sunulacağını ifade eden Kılıçdaroğlu, "Gençler dünya ile konuşacak, dünya ile haberleşecek, dünyadaki bütün olayları rahatlıkla izleyecekler. Size özgürlük alanını vereceğim, söz veriyorum." dedi.

Babacan: Maliyet artışlarının da fahiş fiyatların da sebebi yüksek kurdur

Babacan, "Yanlış kararlar al, aklın, bilimin dışında işler yap, akraba bakanla beraber Merkez Bankası'nın 130 milyar dolarlık döviz rezervlerini cayır cayır sat, Merkez Bankası'nın rezervlerini eksi 52 milyar dolara düşür, dövizin kontrolünü elinden kaçır... Ondan sonra 'Fiyatlarla, etiketlerle mücadele edeceğiz' de, esnaf ile vatandaş karşı karşıya getir. Bu dürüst bir yaklaşım değil." dedi.

Demokrasi ve Atılım (DEVA) Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, partisinin Ankara Polatlı ilçe kongresinde konuştu.

Babacan, konuşmasında şunları söyledi:

"Sayın Erdoğan, nihayet günün sonunda aynaya bakmış; bizim ülkemizde de yoksul toplum kesimlerinin salgın karşısında kaderlerine terk edildiğinin itirafında bulunmuş. Bu, Türkiye'nin, salgın döneminde vatandaşına milli gelire oranla en az destek sağlayan ülkelerden birisinin olduğunun itirafıdır. Salgın döneminde vatandaş borçlandırmakla övünemeyeceğinin de itirafıdır. Vatandaşa doğrudan destek, hibe vermeyip, borcu faiziyle geri almanın ayıp bir şey olduğunun da itirafı olarak bunu görmemiz lazım.

Salgın dönemi boyunca ‘Çiftçiyi, esnafı, işçiyi borçlandırmayın. Gelirini kaybeden veya geliri ciddi anlamda düşen vatandaşlara doğrudan destek verin. Gündelik kazanıp geçinen vatandaşlarımıza destek olun. Esnafımıza destek olun’ dedik. Pandeminin ortasında dahi şu Kanal İstanbul’u kaç kere gündeme getirdiler? Alelacele pandeminin ortasında, olmayan kanalın üzerinden geçecek köprünün ayağının temelini attılar. Bu ne acele? Acaba paçalar mı tutuştu? Acaba gitmekte olduklarını anlayıp da ‘Gitmeden önce büyük ne kadar ihale varsa bunların hepsini verelim, bu ihalelerle ilgili rantları bir an önce dağıtalım. Bu rantlar bir an önce paylaşılın’ mı diyorlar? Fakat hiç kimse endişe etmesin, bütün bunların hepsi idari ve yargı denetimine tabi tutulur. Yangından mal kaçırırcasına büyük proje ihale derdine girmek, bir şeylerin işareti. Anlıyorlar. Artık müsait bir yerde inmeleri gerekeceklerinin farkındalar. Bütün ülke, kötü yönetimin yakıcı bedelini artık ödüyor. Bütçeyi faiz ve rant transferine çevirdiler. Öyle bir noktaya geldiler ki artık borç borçla da dönmüyor.”

Takibe düşen bireysel kredilerdeki artışın grafiğini de gösteren Babacan, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Sadece son üç ayda yeni takibe düşen kredilerin rakamı tam 2 milyar 246 milyona çıkmış durumda. Patlamayı görüyorsunuz. Takibe düşen bireysel krediler, bu yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre kaç kat artmış? 122 milyondan çıkmış 2 milyar 246’ya. Yani geçen senenin nisan, mayıs, haziran ayı ile bu yılın nisan, mayıs haziran ayını karşılaştırdığımızda 18 kat artış var. Demek ki artık kredilerde artık yolun sonuna geliniyor. Bireysel kredisini ödemeyen vatandaşlarımızın sayısındaki artış, tam altı kat. Kredi pompalamasının yansıması bu. Ekonomideki çarpık zihniyetin sonucu bu. Vatandaşlarımız geçinmek için borçlanıyor. Normalde ev alırsınız, araba alırsınız borçlanırsınız ama borcunuzun karşısında bir varlık olur. Ama sürekli tüketmek, harcamak için borçlanıyorsa bizim vatandaşımız, bu yolun sonu yok.

DEVA Partisi’nin de bu millete bir borcu var. Yoksulluğun, işsizliğin ve enflasyonun üstünden gelmek bizim boynumuzun borcudur. Türkiye’de açta ve açıkta kimseyi bırakmamak için gece gündüz çalışmak bizim boynumuzun borcudur. Haysiyetli bir yaşam, insan onuruna yaraşır bir hayatı bu topraklardaki insanlar hak eder. Bu nedenle DEVA iktidarına olan ihtiyaç artıyor.

Kamu kaynaklarını kendilerine bağlayan, on yerden, on beş yerden huzur hakkı alanlara kötü bir haberimiz olacak. O on yerden, on beş yerden huzur hakkı alanların huzurunu kaçıracacağız. Çünkü biz 84 milyonun hepsi için çalışacağız.

Artık yolun sonuna geldiler. Onlar da çok iyi biliyorlar, onun için panik yapıyorlar. Mevcut iktidar, panik halde hemen çekmeceleri karıştırıp, dosyalara bakıp ‘Zamanında biz iyi bir şeyler yaptık galiba, onlar neydi’ diye bulup çıkarıp, eski defterlerle, eski başarılarla övünüyorlar. Bizim başarılarımızla göz boyamaya çalışıyorlar.

24.09.2021

Bir ülkenin cumhurbaşkanı, o ülkenin toplumundan, halkından, gençlerinden bu kadar kopabilir mi? Bu kadar koptuysa da artık görevinden ayrılma zamanı geldi demek. Artık yorgun bir iktidar var. Artık yorulmuş bir iktidar var.

Yanlış kararlar al; aklın, bilimin dışında işler yap; akraba bakanla beraber Merkez Bankası'nın 130 milyar dolarlık döviz rezervlerini cayır cayır sat; Merkez Bankası'nın rezervlerini eksi 52 milyar dolara düşür; dövizin kontrolünü elinden kaçır; ondan sonra 'Fiyatlarla, etiketlerle mücadele edeceğiz' de esnaf ile vatandaş karşı karşıya getir. Bu dürüst bir yaklaşım değil. Aldatan olmayacaksın. Maliyet artışlarının da fahiş fiyatların da sebebi yüksek kurdur. Kurun kontrolünü elinden kaçırın hükûmettir, bu hükûmetin başındaki kişidir."

Enflasyonun önü açıldı

Merkez Bankası faizi 100 puan düşürerek yüzde 18 seviyesine çekti. Sürpriz karar piyasaları sarstı, dolar yeni rekor kırdı. Erdoğan'ın 'Faizde düşüşe geçiyoruz' sözlerinden sonra gelen ve 'siyasi etki' değerlendirmelerine yol açan hamlenin, enflasyonu tırmandıracağı belirtildi. Ekonomistler de 'makul gerekçe yoktu' vurgusu yaptı: Yine başa döndük. Yüksek faize ve yüksek bedel ödemeye hazırlıklı olalım.

ALİ YILDIRIM

MB yüzde 19'luk politika faizini 16 ay sonra indirdi. Şahap Kavcıoğlu başkanlığındaki ilk indirim hamlesi 'sabit faiz' beklentisi içindeki piyasaları alt üst etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yüksek faiz hassasiyeti ve sık sık bunu dile getirmesi, Merkez'e bir mesaj olarak değerlendirildi. Faiz indirimine ilişkin PPK açıklamasında enflasyondaki artış 'arızı' olarak değerlendirildi. "Yüzde 5 hedefine ulaşınca kadar eldeki tüm araçlar kullanılacak" denildi.

İKTİSADİ DEĞİL SİYASİ KARAR, NEDENİ SEÇİM

Gelecek Partili Serkan Özcan "İktisadi değil siyasi karar var. Neden seçimi kazanmak" dedi. Erken indirimi ekonomistler hata olarak değerlendirdi: Sabırsızlık yine baskın çıktı. Her zaman olduğu gibi başa döndük. Daha yüksek faize ve yüksek bedel ödemeye hazırlıklı olalım. TL'de reel faiz olmazsa vatandaş tekrar dolar alır,

kur yükselir ve tekrar enflasyon artar. Talimat kararı belirledi. Faizi indirecek hiçbir makul gerekçe yok.

Piyasaları çökerten indirim

Merkez Bankası politika faizini 100 baz puan indirimle yüzde 18'e çekti. Erken faiz indirimi kararını birçok ekonomist hata olarak değerlendirirken, bunun ilk yansımaları da TL'ye oldu. Kararla birlikte kur 8.65 seviyesinden 8.8016 ile yeni zirvesine imza atarken, gelişen ülke para birimleri arasında en fazla TL kaybetti. Merkez'in söylem değişikliği de daha önce indirim mesajını vermişti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) merakla beklenen faiz kararını açıkladı. Koltuğa oturduğundan beri 6 toplantıda faizleri sabit bırakan TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu, ilk kez faiz indirimi gerçekleştirdi. Bütün tahminleri hemen hemen ters köşe yapan indirimle birlikte politika faizi yüzde 19'dan yüzde 18'e geriledi. Böylece Merkez sürpriz bir hamleyle 100 baz puanlık indirim gerçekleştirmiş oldu. Erken faiz indirimi kararını birçok ekonomist hata olarak değerlendirirken, bunun ilk yansımaları da TL'ye oldu. Piyasaları alt üst eden kararlar birlikte kur neredeyse yeni zirveyi gördü. Karar öncesinde 8.65 seviyesinde bulunan dolar/TL faiz indirimi sonrasında 8.80'in üzerine çıkarak en yüksek seviyeye ulaştı. Daha önceki hamlelerde 8.8012'ye kadar ulaşan dolar, dün 8.8013 ile yeni rekorunu yazdı. Euro da aynı saatlerde 10.73'lük zirveye ulaşmasa da 10.30'un üstünü test etti. BİST 100 endeksi de ilk tepki olarak 1.400 puanın altına düştü. TL gelişen ülke para birimleri arasında dün en çok kaybeden birim oldu. Faizde genel beklenti sabit tutulması yönündeyken daha önce yapılan hamleler ve açıklamalar, soru işaretleri bırakmıştı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yüksek faiz hassasiyeti ve her defasında bunu dile getirmesi, Merkez'e bir mesaj niteliğinde değerlendirildi. Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu da bu mesajlar niteliğinde hareket ederek 6 toplantı sonunda faiz indirimini gerçekleştirdi. En son manşet enflasyonun faizin üzerine çıkmasıyla birlikte, söylem değişikliği yapan Kavcıoğlu, çekirdek enflasyonu işaret etmişti. TCMB enflasyonda son dönemdeki yükselişleri de 'arizi' olarak yorumladı. Parasal duruşun sıklığının ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yapmaya başladığına işaret edilen PPK açıklamasında "Kurul, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirmiştir. Bu çerçevede para politikası duruşunda güncellemeye ihtiyaç bulunduğu değerlendirilmiştir ve politika faizinde indirim yapılmasına karar verilmiştir" dedi.

'SOFRAMIZDAN 5 ZEYTİN DAHA ÇALINDI'

Ekonomistler de Merkez'in faiz kararını değerlendirdi. Eski Merkez Bankası Başkanı İYİ Partili Durmuş Yılmaz "TCMB sürpriz yaparak politika faizini yüzde 19'dan yüzde 18 düşürdü. Bu kararlar soframızdaki 5 zeytinden iki tanesi daha çalındı. Sabırsızlık yine baskın çıktı. Her zaman olduğu gibi yine başa döndük. Daha yüksek faize ve

yüksek bedel ödemeye hazırlıklı olalım” dedi. Eski Merkez Bankası baş ekonomisti Ali Hakan Kara da “Tam 16 sene PPK metinlerinin taslağını hazırladım, bu kadar zorlama gerekçelerle alınan bir karar görmedim. Sonumuz hayrolsun” yorumunu yaptı. Ekonomist Veysel Ulusoy, ‘Ne oldu şimdi?’ diyerek, bir puanlık etkisiz faizin bedelinin 50 kuruş olduğunu söyledi.

‘HEDEF ENFLASYONDAN ÖRTÜLÜ VAZGEÇİŞ’

Merkez’in artık enflasyon hedeflemesinden örtülü olarak vazgeçtiğini söyleyen ekonomist Prof. Serap Durusoy “Kamuoyuna yokuş aşağı inen ekonominin hangi politikalarla kurtaracağı açıklanmalı. Zira mevcut programlar ve hedefler inandırıcılığını kaybetti” dedi. Analist Doç. Dr. Hakkı Öztürk de “Vatandaş çekirdek enflasyon ile ilgilenmez. Satın alma gücünü belirleyen manşet enflasyondur. TL’de reel faiz olmazsa vatandaş tekrar dolar alır, kur yükselir ve tekrar enflasyon artar” diye konuştu. Ekonomist Cüneyt Akman ise sosyal medya hesabı üzerinden şunları aktardı: “TCMB başkanı ve para kurulu üyeleri koltuklarıyla ekonomik gerçekler arasındaki tercihi koltukları lehine yaptılar. Fakat bu bile o koltuğu sadece bir müddet koruyabilir. İki ucu pis değneğin üzerinde cambazlık yapanın akıbetini hep beraber görürüz. TCMB faiz indiriminin bir PPK başkanı yönü var. Bir yardımcısı veya başka birine koltuğunu kaptırmamak. Ama diğer yanı hükümetin mecburiyetleri. Ekonominin büyüme temposu yakında hızlı düşme riski taşıyor. Parasal doping gerekiyor. Onun etkili olması 2-6 ay sürer. Vakit yoktu.”

AYNI DİZİYİ DEFALARCA SEYREDİYORUZ

Gelecek Partisi Sözcüsü Serkan Özcan enflasyonu düşürmeden alınan faiz indirimi kararının ‘politika hatası’ olduğunu ifade etti. Özcan şunları kaydetti: “Faiz indirimi Türkiye’yi faiz sarmalının içine sürükleyecek. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın temelsiz ekonomi politikalarının ağır sonuçlarını yaşayacağız. Türkiye bu işleri defalarca denedi ama büyük hatalarla karşılaştı. Enflasyon düşürülmeden faiz indirimine gidilmesi yatırımcıları ülkeden çıkmasına neden olacak. İşsizlik meydana gelecek. Ortada iktisadi karar yok siyasi bir karar var. 100 baz puan indirimin temel nedeni seçimi kazanmaktır. Merkez Bankası şu an siyasi bir elle yönetiliyor.” DEVA Partisi Ekonomi ve Finans Politikaları Başkanı İbrahim Çanakcı ise Türkiye Merkez Bankası’nın 100 baz puan indirimini ‘Merkez Bankası kendini inkar’ etti diye yorumladı. Çanakcı “Tamamen temelsiz ve Merkez Bankası’nın hususlarına ters bir karar. Merkez Bankası bu kararla bağımsız olmadığını tescilledi. Bu karar tamamen siyasi çıkarlar üzerinden alındı. Ülkeyi ateşe attılar” diye ifade etti. İYİ Parti Parti Kalkınma Politikaları Başkanı Ümit Özlale ise Merkez Bankası’nın faiz indirimi sert bir dille eleştirerek şunları kaydetti: “Cumhurbaşkanının ekonomi konusundaki cahilliği piyasadaki faizleri arttırıyor. Faiz indirimi kararından sonra 1 saat içerisinde her birimiz 833 lira daha borçlandık. Bu kararla Merkez Bankası başkanının Erdoğan’ın sözünden çıkamayacağını gördük. MB’nin koltuğunda oraya hiç yakışmayan biri

oturuyor. Bizi zorlu bir kış bekliyor. Maalesef Kış mevsiminde yüzde 20'lerin üstüne çıkacak bir enflasyonla karşılaşacağız.”

'KENDİ İÇİN MEMLEKETİ FEDA ETTİ'

Merkez'in 100 baz puanlık indirimi sonrasında ekonomist Prof. Dr. Mehmet Hasan Eken şu yorumu yaptı: “TCMB faizi 100 bp indirmiş. Tahvil fiyatlarını yukarı çekip doları da 20 kuruş artırmış. Yani faiz lobisine düşürülen faizle de faiz kazandırmış. Liyakat değil biat esas olunca hizmette sınır olmuyor.” Ekonomist Uğur Gürses ise “Siyasetçi oy kaybediyor diye bastığı parayı çöpe atan bir Merkez Bankası yöneticileri kendilerini de tarihin çöplüğüne atmışlardır” dedi. Analist Mustafa Sönmez “Saray talimatı kararı belirledi. Faizi 1 puan da olsa indirecek hiçbir makul gerekçe yok. Sırf, tek adamın dediği boş çıkmadın diye faiz indirdiler. Kredi faizlerine bir etkisi olmaz, dolar fırladı. Bununla uğraşsınlar bakalım” diye konuştu. Ekonomist Doç. Dr. Oğuz Demir de sosyal medya hesabı üzerinden şunları söyledi: “Karar'da 2 ekonomik intihardan biri - ya faizi indirip bizi intihara götürüyorlar ya da Kavcıoğlu faizi sabit tutup kendi intiharına gidecek yazdım. Halk TV'de buna atıfla umarım Kavcıoğlu memleket için kendini feda eder dedim. Kendi için bizi feda etti. Yazıklar olsun! 500 bin TL kredi ile 3'üncü evi alan 8 bin 500 TL kredi taksiti yerine 8 bin ödeyecek. En az 500 de zamlardan. Dün 8 bin 500 ödeyerek ev alan artık 7 bin ödeyerek alacak. Alırsa(!) Yani yoksul, kiracı yanlış politikalar nedeniyle zengin mülkünü finanse etmiş olacak. Yoksul dostu, yerseniz.”

'YÜKSEK ENFLASYON GELİP GEÇİCİ'

Toplantı sonrasında yayımlanan PPK metninde de şu ifadeler yer verildi: “Küresel talepteki hızlı toparlanma, emtia fiyatlarındaki yüksek seyir, bazı sektörlerdeki arz kısıtları ve taşımacılık maliyetlerindeki artış uluslararası ölçekte üretici ve tüketici fiyatlarının yükselmesine yol açmaktadır. Başlıca tarımsal emtia ihracatçısı ülkelerde yaşanan iklim koşullarının küresel gıda fiyatları üzerine olumsuz yansımaları görülmektedir. Enflasyonda son dönemde gözlenen yükselişte; gıda ve ithalat fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar, yönetilen/yönlendirilen fiyatlardaki artışlar ve açılmaya bağlı talep gelişmeleri etkili olmaktadır. Bu etkilerin arızı unsurlardan kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, güçlü parasal sıkılaştırmanın krediler ve iç talep üzerindeki yavaşlatıcı etkileri devam etmektedir. Parasal duruşun sıklığı ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yapmaya başlamıştır. Bunun yanında, bireysel kredilerin ılımlı seyre dönmesi için makro ihtiyati politika çerçevesi güçlendirilmiştir.”

ÇEKİRDEK VE GÜNCELLEME VURGUSU

Yapılan açıklama şöyle sürdü: “Kurul, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirmiştir. Bu çerçevede para politikası duruşunda

güncellemeye ihtiyaç bulunduğu değerlendirilmiştir ve politika faizinde indirim yapılmasına karar verilmiştir. TCMB, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşıncaya kadar elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edecektir.

AĞBAL BİLİYORDU TEHLİKE İÇİN UYARDI'

Bluebay Asset Management'ten Timothy Ash "128 milyar dolarlık skandalın 200 milyar dolarlık skandal olup olmayacağını merak ediyorum" diyerek sosyal medya hesabı üzerinden şu yorumu yaptı: "Türkiye'nin şu anki görünümü, daha yüksek enflasyon, daha fazla dolarizasyon. TCMB ve kamu bankaları, lirayı savunmak için daha fazla döviz rezervi harcıyor, ancak hepsi başarısız oluyor. Yeniden daha zayıf lira ve enflasyon yakın. Bunu Türkiye daha önce de yaşadı. Sadece Erdoğan öğrenmiyor. Ağbal geçen hafta Twitter'a döndüğünde bir şeyler biliyor gibiydi. Bu oran indiriminin gerçekten tehlikeli olduğunu anlamış. Erdoğan'ın yeniden seçilmek için Chavez'i doldurduğunu mu görüyoruz?"

Bravo Merkez Bankası bravo!

Alaattin AKTAŞ

24 Eylül 2021 Cuma

- ✓ **Faiz indiriminin yeri yapılmıştı, dün de gereği yapıldı!**
- ✓ **Enflasyon yükselirken, "Ben o orana göre oynamıyorum" diyen Merkez Bankası faizi bir puan aşağı çekti.**
- ✓ **Faizi indirirken sırtımızı da gelişmiş ülkelerin varlık alımına bağlamış görünüyoruz. Ya varlık alımı tersine dönerse ne olacak?**
- ✓ **Ve bir hatırlatma; PPK toplantı açıklamalarını yazarken OVP'de yer alan tahmin ve hedeflere bakmakta yarar var.**

Birileri Merkez Bankası'na, adının önündeki TC'nin "Türkiye Cumhuriyet" kelimelerinin kısaltması olduğunu, yani bu kuruluşun temelde "Türkiye'ye hizmet etme" sorumluluğu taşıdığını hatırlatmalı. Hatırlatmalı ki, ülke ekonomisine böylesine zarar verecek, gerçeklerden kopuk kararlar alınması önlenmelidir.

Ama artık 23 Eylül geride kaldı ve olan oldu!

Türkiye faiz saplantısı uğruna olmadık zamanlarda olmadık adımlar atmaktan bir türlü kurtulamıyor. Daha doğrusu siyasiler istiyor, bu adımları da Merkez Bankası atıyor.

Ve Merkez Bankası adeta uzayda yaşıyor. Hükümetin yayımladığı orta vadeli programdan bile haberi yokmuş gibi tuhaf tuhaf yaklaşımlar sergilemeye devam ediyor.

Faiz aşağı, kur yukarı

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu dünkü toplantısında politika faizini yüzde 19'dan yüzde 18'e çekti. "Politika faizi enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturulmaya devam edilecektir" sözü de unutuldu. Gerçi haklarını yemeyelim; bunu

bir anda yapmadılar, zaten “manşet değil çekirdek” diyerek bunun işaretini vermişlerdi.

Faiz niye indirilmiş, gerekçe neymiş, merak ediyorsunuzdur tabii ki... Koskoca Merkez Bankası, bir bildiği vardır! Bu konuda önce bir girizgah yapıyor Merkez Bankası:

“Enflasyonda son dönemde gözlenen yükselişte; gıda ve ithalat fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar, yönetilen/ yönlendirilen fiyatlardaki artışlar ve açılmaya bağlı talep gelişmeleri etkili olmaktadır. Bu etkilerin arizi unsurlardan kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir.”

İthalat fiyatlarındaki artışlar... Yani kura bağlı fiyat artışları... Bu önemliyse dün aldığınız karardan sonra dövizin yüzde 1.5 dolayında artması akıllara ne getirmeli? İthalat fiyatlarındaki artışlar tersine mi dönecek yani?

Bunlar olmuş ama faiz indirmek için yeter gerekçe de var:

“Diğer taraftan, güçlü parasal sıkılaştırmanın krediler ve iç talep üzerindeki yavaşlatıcı etkileri devam etmektedir. Parasal duruşun sıklığı ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yapmaya başlamıştır. Bunun yanında, bireysel kredilerin ılımlı seyre dönmesi için makroihtiyati politika çerçevesi güçlendirilmiştir. Kurul, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirmiştir. Bu çerçevede para politikası duruşunda güncellemeye ihtiyaç bulunduğu değerlendirilmesi yapılmış ve politika faizinde indirim yapılmasına karar verilmiştir.”

Bu kadar detaya, laf kalabalığına gerek var mıydı? “Faizi indirmemiz istendi, biz de indirdik” denmesi yeterdi!

Artık Fed’e bakarak mı karar alınacak?

Bir faiz kararı öyle kolay alınmıyor, tüm dünyada olup biten izleniyor! Dolayısıyla Merkez Bankası’nı dünyadan habersiz sanıp hakkını yemeyelim! Bakın Merkez Bankası üretici ve tüketici fiyatlarının uluslararası ölçekte yükseldiğinin farkında. “Buna rağmen niye faiz indiriyor” diye düşüneceklere peşinen bir yanıt vermiş Merkez Bankası:

“Yüksek küresel enflasyonun, enflasyon beklentileri ve uluslararası finansal piyasalar üzerindeki etkileri yakından izlenmekle birlikte, gelişmiş ülke merkez bankaları (FED diye okuyabiliriz) enflasyondaki yükselişin talep kompozisyonundaki normalleşme, arz kısıtlarının hafiflemesi ve baz etkilerinin devreden çıkmasıyla birlikte büyük ölçüde geçici nitelikte olacağını değerlendirmektedir. Bu çerçevede, gelişmiş ülke merkez bankaları destekleyici parasal duruşlarını sürdürmekte, varlık alım programlarına devam etmektedir.”

Gördünüz mü; Merkez Bankası gelişmiş ülke merkez bankalarını yakından izliyor ve onların varlık alımını sürdürerek piyasaya para vereceklerini biliyor. Yani onlar piyasaya döviz verecek, böylece kurlar çok artmayacak, sonuçta bizim faiz indirimimizden dolayı TL fazla değer yitirmeyecek.

Sizin de aklınıza Nasrettin Hoca'nın çalı hikayesi geldi mi? Bu arada peki gelişmiş ülke merkez bankaları varlık alımına son verdiklerinde ne olacak, o zaman da faiz artırmak mı gerekecek?

Merkez Bankası aramıza dön; OVP'ye bak!

Para Politikası Kurulu'nun 12 Temmuz toplantısından sonra yapılan açıklamada da, 14 Ağustos toplantısı açıklamasında da "Yılın geri kalanında cari işlemler hesabının fazla vermesi beklenmektedir" denildi. Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu da bu görüşü zaman zaman dile getirdi.

Yani Merkez Bankası ısrarlı; temmuzdan sonra da, ağustostan sonra da "yılın kalanında" cari fazla verdirecek.

Kim itiraz edebilir ki cari fazla vermeye...

Ama sanki bir itiraz var gibi!

Resmi Gazete'nin 5 Eylül tarihli mükerrer sayısında yayımlanan 2022-2024 orta vadeli programında bu yılın cari işlemler dengesi açığı tahmini 21 milyar dolar olarak yer alıyor. Yılın ilk yedi ayında verilen açık ise 13.7 milyar dolar.

Sayın Merkez Bankası yetkilileri, basit birkaç sorumuz olacak:

Mevcut 13.7 milyar dolarlık açıktan sonra fazla vereceksek hükümetin 21 milyar dolarlık açık tahmini gerçeği yansıtmıyor mu? Tahmin için yanlış denilemeyeceğine göre yılın tümü için böyle bir tahminde bulunanlar, ki bu tahmin Maliye Bakanlığı'na ait, büyük bir hata mı yaptı?

Cari fazla, cari fazla derken bir kere de olsa tutar ifade etseniz! 13.7 milyar olan açık son beş ayda ne kadar fazla verilerek kaç milyar dolara inecek, bir tahmin okusak...

Yoksa hiç ihtimal vermiyoruz ama mevcut açık, 13.7 milyar dolar olarak açıklanmış olmakla birlikte gerçekte çok daha yüksek ve "yılın kalanında" verilecek fazlayla bu açık 21 milyara mı inecek?

Ve cari açıktaki fazla verme konusunu önceki iki toplantı metni neyse de, çünkü açıklamaya koyarken OVP'ye bakmak hiç mi aklınıza gelmedi?

Enflasyonda yüzde 5 hedefi mi kaldı!

24.09.2021

Para Politikası Kurulu açıklamalarının en uzun ömürlü ifadesidir; pek popülerdir, gözdedir, bu yüzden değiştirmeyiz:

“TCMB, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşincaya kadar...”

Belli ki orta vadeli programa bu konuda da pek bakılmamış ya da bu program pek önemsenmiyor!

OVP'ye göre enflasyon hedefi 2022 için yüzde 9.8, 2023 için yüzde 8, 2024 için ise yüzde 7.6.

Yüzde 5 gibi bir hedeften söz eden yok artık. Bir tek Merkez Bankası bu hedefe sadık.

Gerçi ne olacak ki, kağıt üstünde kaldıktan sonra ha yüzde 5 denmiş, ha yüzde 1 ya da 2!

“İşimi seviyorum...”

Ferit Barış PARLAK

24 Eylül 2021 Cuma

2 yıl önce, Düsseldorf'ta, park halindeki taksiye, işaretle derdimi anlatamayınca, yanına kadar yürümüştüm...

Şoför kaptırmış, Tolstoy'un Savaş ve Barış'ını okuyordu...

Kitabın Türkçe olduğunu görüp, “Keyfinizi bölüyorum, ama...” diye selamlayınca, “Gideceğiniz yere mutlu bir şekilde ulaştırmak, en az bu kitap kadar keyif verir!” dedi gülümseyerek...

Konyalıymış...

15 yıldır Almanya'da yaşıyormuş...

* * *

Sohbet ederken bir ara, “Çok huzurlusunuz, kıskandım...” deyince, ilk cümlesi, “İşimi çok seviyorum...” oldu...

* * *

“Genel olarak işlerini seven insanlar yaşar burada; bu nedenle herkes huzurlu...” deyip ekledi:

“Ekonomisi güçlü bir bölgedeyiz...”

Geçen, belediye başkanlığı seçimleri vardı...

Aday çıkmadı.

İlanlarla 'belediye başkan adayı' arandı.

24.09.2021

İnsanlar, çalıştığı zaman, her anlamda karşılığını alabildiği için ve sistem gereği, bir taksi şoförü dahi bir belediye başkanından çok daha fazla kazanabildiği için, siyaset/kamu tercih edilmiyor...”

* * *

O gün, bazı ürünlerde dünya pazarının yüzde 70'ine hâkim, Alman kimya devinin fabrikasında röportaj da yapmıştım...

O fabrikada, 17 ayrı ürün için, her ay 17 tanıtım/hedefler toplantısı yapılmıyordu...

Ve o toplantılara ortaokul/lise/üniversite öğrencileri de davet ediliyordu...

Bir bölümde, 30'a yakın ortaokul öğrencisi ile 1 yıl sonra piyasaya sürülecek ve 3 yıl sonra üretilebilecek iki ürünün Ar-Ge hikayesini ve “insanlığa sağlayacağı konforu” dinledikten sonra, bir çocuğa fikrini sordular...

“Sevdim bu işi!” dedi...

VELHASIL...

Düsseldorf gezisinden anladığım:

Merdivenleri adım adım/işini severek/çabalayarak/bilime dayanıp/uygulayarak çıkan/çıkabileceğine inanan/inandırılan hiçbir çalışan/yönetici/bürokrat...

Kısa vadeli/günü kurtarma mantığıyla düşünmez...

Kalkınmanın/refahın çoğunluğun edindiği bu kültür sayesinde geldiğini/artabileceğini görüp; kısa vadeli/günü kurtarma mantığıyla düşünenlerin kültürünün yeşermesine de izin vermez...

Para politikasında revizyon ve gevşeme dönemi

Şeref OĞUZ

24 Eylül 2021 Cuma

Merkez Bankası **para politikasında revizyona** gitti. Faizi **100 baz puan** düşürerek **%18'e** çekti. Manşet enflasyonu ve **sıkı para politikasını** bir kenara bıraktı. Yeni gösterge değer **çekirdek enflasyon** oldu. TCMB bu adımı ile **dolarizasyonun, döviz rallisinin önünü** açtı.

YENİ DÖNEMİN 5 AKTÖRÜ

1-Çekirdek enflasyon, 2-Gevşek para politikası, 3-Yüksek dolarizasyon, 4-Yüksek enflasyon, 5-Fiyat istikrarsızlığı...

EKONOMİ KOKPİTİNE YERLEŞENLER

Bu karar, olası **seçime slogan** üretmekten başka işe yaramadı; "**faizi indireceğiz dedik. İndirdik**" Şu anda ekonomi uçağının kokpitinde **2 yeni pilot** var **1- dolar, 2- euro...** **Enflasyon** da uçağın **kabin sorumlusu**, hosteslerin başı...

AYNI HATALARIN TEKRARI

TCMB Başkanı Kavcıoğlu göreve geldiği Mart'tan bu yana sürekli **Manşet Enflasyonun üzerinde faiz sözü** vermesine rağmen **manşet aşağı inmeyince** odağını değiştirdi ve **çekirdeğe bakarak** faizi 100 puan indirdi. Şimdi **Manşetin altında bir faiz** var. Seyreleyin artık dövizin tırmanışını...

İKİ SORU İKİ CEVAP

1-Bu faiz kararı kime yaramıştır?

Döviz alanlara...

2-TCMB Faiz kararında en fazla dikkati çeken nedir?

Para politikasının baştan sonra revizyona uğraması. Naci Ağbal'ın aldığı tüm faydalı tedbirlerin silinmesi, cari açık ve %5'lik sembolik hedef hariç tüm metnin, siyaset dilinde yazılması...

24.09.2021

ZAM YAĞMURU BAŞLAYACAK

Faizde indirim sezonu çoktan bitmişti. Herkes **mersine giderken** Merkez, **tersine gitti** ve faizi indirdi. **Döviz rallisi enflasyonu tırmandıracak**, TÜİK'in marifeti de düşük **çekirdek** veya **manşet** enflasyon açıklamasına yetmeyecek.

Görünürde **%19,25** düzeyindeki enflasyon ve **8,80 TL**'lerde dolar var. Bu kış çok sert geçeceğe benzer... **Zam yağmuruna hazırlanın**. Fahiş fiyat yerine **fiyat terörü söylemlerine** hazırlanın. **Elektrik, doğalgaz, gıda** ve **çekirdekte ne varsa...** Endekslerden mal kaçırmak da yetmeyecek. Cumhurbaşkanı "**abartacak bir sorun yok**" dese de **döviz abartacak, enflasyon abartacak**. Çok ağır bir kış geliyor.

Abdulkadir Selvi

Akşener'e HDP soruları

24 Eylül 2021

Kılıçdaroğlu, 2023 seçimine giden süreci ilmik ilmik dokuyor. Cumhurbaşkanlığı adaylığına giden süreçte üst üste kritik hamleler yapıyor. Şu ana kadar istediklerini elde etmiş gözüküyor ama HDP-PKK üzerinden İYİ Parti'yi ürkütüp Millet İttifakı'nı çatlatır mı? Orası meçhul.

Kılıçdaroğlu'nun, Kürt sorununun çözümünde HDP'yi meşru muhatap kabul ettiği yönündeki açıklaması, HDP cephesindeki güç savaşını da ortaya çıkardı.

PKK-HDP cephesinde güç odakları var:

Öcalancılar

Kandilciler

Selahattin Demirtaşçılar

Avrupa'daki PKK yapılanmasının gücünü hafife aldığı düşünülmesin. Çözüm sürecinde **Öcalan**'ın mektupları üç adrese giderdi. Bunlardan biri de Avrupa'ydı.

Kılıçdaroğlu'nun hamlesiyle PKK-HDP ekseninde fay hatları harekete geçti.

Sezai Temelli, "Çözümün muhatabı İmralı" deyip diyeceğine pişman edildi ama Öcalan'ın avukatlarından oluşan Asrın Hukuk Bürosu, "En önemli muhatap Öcalan" dedi. Kılıçdaroğlu'nun açıklaması hakkında görüş beyan etmeyen, Kandil kaldı. Karayılan ve Cemil Bayık'ın politika belirlemeye çalıştıkları ifade ediliyor.

KILIÇDAROĞLU'NUN HAMLELERİ

1- Kılıçdaroğlu, son dönemde üst üste önemli hamleler yaptı. Meral Akşener'in, Ekrem İmamoğlu'nu "İkinci Fatih" ilan ederek neredeyse ortak

cumhurbaşkanı adayını ilan etmesi üzerine **Kılıçdaroğlu**, Millet İttifakı'nın çok sayıda adayının olabileceği kartını açtı.

2- Cumhurbaşkanı adaylığıyla ilgili anketlerde **Erdoğan**'dan sonra ikinci sırada yer alan **Mansur Yavaş**'ın, cumhurbaşkanı adayı olmayacağını açıklaması sağlandı.

3- Seçildiği günden bu yana cumhurbaşkanı adaylığıyla ilgili sorulara olumsuz yanıt vermeyen **Ekrem İmamoğlu**, **Kılıçdaroğlu**'nun kararlılığı karşısında geri adım atmak zorunda kaldı. Hedefinin İstanbul'a hizmet etmek olduğunu açıklamak zorunda kaldı.

4- Kılıçdaroğlu, son hamlesini ise HDP konusunda yaptı.

HDP, **İmamoğlu**'nu istiyor. **Kılıçdaroğlu** aday olursa HDP'lilerin oyunu alamaz tezini çökertmek için, "**Kürt sorununu HDP ile çözebiliriz**" dedi.

HDP'Yİ SİYASİ AKTÖR YAPTI

5- Kılıçdaroğlu, bu hamlesiyle hakkında kapatma davası açılan HDP'ye hayat öpücüğü kondurmuş oldu. HDP, tekrar siyasi bir aktör haline dönüştü.

6- Kılıçdaroğlu, bu hamlesiyle hem cumhurbaşkanı adaylığı konusunda elini güçlendirdi hem de 2023 seçimlerine giderken HDP'yi Millet İttifakı'nın doğal üyesi haline dönüştürdü.

AKŞENER NE DİYECEK?

Kılıçdaroğlu ile PKK-HDP arasındaki paslaşma, gözleri **Meral Akşener**'e çevirdi.

Çünkü **Akşener** daha önce, "**HDP'yi PKK'nın yanı başında, onun uzantısı olarak görüyoruz**" demişti. "**HDP'yi PKK'nın yanına konumlandırıyoruz**" diye konuşmuştu.

Şimdi **Kılıçdaroğlu**, HDP'yi Millet İttifakı'nın doğal uzantısı haline getirdi. **Akşener**, HDP'yi PKK'nın yanında konumlandırırken **Kılıçdaroğlu**, HDP'yi Millet İttifakı'nın yanında konumlandırdı. HDP ile birlikte Kürt sorununu çözebileceklerini söyledi.

Bu durumda **Akşener**'in bir şey söylemesi gerekiyor mu?

İYİ PARTİ'DE HDP KIRILMASI

HDP'yi PKK'nın uzantısı olarak gördüklerini ifade eden **Akşener**, HDP'nin randevu talebine de olumlu yanıt vermemişti. Ama görünen o ki, bu tavır geride kalmış. **Demirel**'in, "**Dün dündür, bugün bugündür**" dediği gibi, dünkü tavırla bugünkü yaklaşım arasında 180 derece fark var. **Kılıçdaroğlu**, iktidar olduklarında Türk dış politikasını 180 derece değiştireceklerini açıklamıştı. İYİ Parti'deki de öyle bir duruma benziyor.

Çünkü **Akşener**'in başdanışmanı **Aytun Çıray**, HDP'nin PKK üzerinden şeytanlaştırıldığını açıklayalı 44 gün oldu. Ama **Akşener**'den ses yok. İYİ Parti Grup Başkanvekili **Müsavat Dervişoğlu**, HDP'nin meşru bir muhatap olduğunu söyleyeli 3 gün oldu. Ne **Akşener**'den ne de İYİ Parti'den çıt çıkmadı.

Sükût, ikrardan gelir...

SORULAR

HDP, Müsavat Dervişoğlu tarafından meşru ilan edilince şu soruları sormak vacip oldu:

Müsavat Bey, Sayın **Akşener**'in, “**PKK'nın uzantısı olarak görüyorum**” demesi de bu meşruiyet tanımı içinde yer alıyor mu? Akşener, HDP'nin PKK'nın uzantısı okduğunu söylediği zaman da HDP Meclis'teydi. Meclisi HDP'li Meclis Başkan Vekili yönetiyordu. Genel Başkanınız Akşener'in, HDP'yi PKK'nın yanına konumlandırması da meşruiyet kılıfının altına giriyor mu?

HDP İŞİ, İTTİFAKI ÇATLATIR MI?

Kılıçdaroğlu'nun HDP çıkışıyla ilgili en önemli soru, buna İYİ Parti'nin nasıl bir tavır takınacağıydı. HDP'nin, Millet İttifakı'nda bir çatlağa yol açıp açmayacağıydı. Bu soru hâlâ geçerliliğini koruyor. Ama **Meral Akşener**'in, **Aytun Çıray** ve **Müsavat Dervişoğlu**'nun HDP'yi şirinleştiren açıklamaları üzerine sessiz kalması, bu işi krize dönüştürmeyeceğini gösteriyor. Hatta **Akşener**, **Aytun Çıray** ve **Müsavat Dervişoğlu** üzerinden İYİ Parti tabanını HDP'ye hazırlıyor diyebiliriz.

Peki “**Asena**” lakaplı **Meral Akşener**'in, MHP genel başkanlığı için mücadele etmiş bir milliyetçi geçmişe sahip olan **Müsavat Dervişoğlu**'nun, HDP konusundaki ılımlı yaklaşımını nasıl yorumlaması gerekiyor?

Erdoğan'ı tasfiye etmek için bir plan devrede. Balkan savaşlarındaki gibi, “**Edirne'ye Enver gireceğine Bulgar girsin**” motivasyonu hareket ediyorlar. **Erdoğan**'ı tasfiye etmek için Türk milliyetçiliği iddiasındaki İYİ Parti, PKK'nın yanına konumlandığı HDP ile işbirliğine hazır.

2023 HESAPLARI

Bu işin bir de matematiği var.

İYİ Parti'deki kıpırdanmaya rağmen muhalefetin oyları yetmiyor. **Ahmet Davutoğlu** ve **Ali Babacan** da ellerinde patlayınca rotayı HDP'ye çevirdiler. Çünkü HDP'siz seçim kazanmaları mümkün değil.

Ahmet Türk, “**Yerel seçimlerde bizim desteğimiz olmasaydı 11-12 yerde seçimleri kazanamazlardı**” dedi.

İSTANBUL MODELİ

2023 seçimlerine giderken aynı model gündemde. “**İstanbul modeli**” diyoruz buna. HDP, yerel seçimlerde AK Parti'nin kaybetmesi için Batı'da aday çıkarmamış Millet İttifakı'nın adaylarına destek vermişti. CHP böylece 25 yıl sonra İstanbul ve Ankara'yı kazandı. 2023 seçimlerinde de HDP'nin desteğiyle cumhurbaşkanlığı seçimini kazanmak için bu tür manevraları yapıyorlar.

AK PARTİ VE KÜRT SEÇMEN

AK Parti, HDP ile birlikte en fazla Kürt seçmenin oyuna sahip olan parti. Geçmişte çözüm süreçlerini yönetmiş, Kürt sorunu üzerindeki yasakları kaldırmış bir parti. Bugün Kürt sorunu dediğinizde bunun temelinde CHP yer alıyor. Dersim'den, Şark Islahat Planı'na kadar uzanmak istemiyorum. En son çözüm sürecine karşı çıkmışlardı. Ama 2023 seçimini kazanma adına CHP ve Türk milliyetçiliği iddiasındaki İYİ Parti, HDP-PKK'ya göz kırparken, AK Parti'nin de Kürt seçmenini kaybetmemesi gerekiyor. AK Parti, Kürtler olmadan seçim kazanamayacağını İstanbul seçimlerinde gördü. Onun için Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın, Diyarbakır'da başlattığı “**Kavilleşme**” sürecinin yeni bir politikaya dönüştürülmesi gerekiyor. Tabii MHP'yi tedirgin etmeden.

Esfender KORKMAZ

Eksi reel faiz, döviz riskini artırdı

24 Eylül 2021 Cuma

Merkez Bankası para kurulu Gösterge faizini yüzde 19'dan yüzde 18'e düşürdü. Gerekçe olarak;

* İhracat artışı, turizm gelirlerinin artması, bu senenin kalan kısmında cari işlemler dengesinde iyileşme olacağı ve bu iyileşmenin fiyatları düşüreceği;

* Parasal sıkılaştırma, Banka kredilerinde düşüş, talep unsurları ve çekirdek enflasyondaki gelişmeler; gösterilmiştir.

Gerçekte ise, cari açıkta öncekine göre düşme var ve fakat devam ediyor. Zira ihracat malı üretiminde ithal girdi payı yüzde 80 dolayındadır. İthal etmeden ihracat yapamayan bir ekonomide dış ticaret açığı ve bağlı olarak cari açık devam eder. Kaldı ki döviz talebi dış borç ve cari açık dışında yurt dışına çıkan tasarruflar yoluyla da artmaya başladı.

Banka kredilerindeki artışlar veya daralma her zaman siyasi iktidarın popülist kararları paralelinde olmuştur. Halen Bankalar KOBİ kredisi alın diye müşterilerini arıyor. Seçime doğru kamu bankaları, yeniden düşük faizli ve devlet destekli kredi musluklarını açacaktır.

BDDK'nın ihtiyaç kredilerinde vadenin düşürmesi de önemli değil... Zira bu kredilerin toplam krediler içindeki payı düşüktür.

Çekirdek enflasyonun daha düşük olması gerekçesi ise, Merkez Bankası'nın ve Merkez Bankası'na faiz baskısı yapan Hükümetin faiz gündeminin halktan uzak olduğunu ortaya çıkardı.

TÜFE 'nin hesaplandığı harcama sepeti içinde yer aldığı halde üretimi hava koşullarına bağlı olarak değişen gıda grubu, fiyatı devlet tarafından belirlenen veya yönlendirilen doğal gaz, alkol ve tütün ürünlerinin fiyatları diğer ürünlerin fiyatlarına göre daha fazla dalgalanma gösterir. Enflasyonda belirsizlik yaratır. Bunların sepetten çıkarılması ile çekirdek enflasyon bulunur ve kronik olarak çekirdek enflasyon da enflasyon trendini daha net gösterir.

Ağustos ayında TÜFE 19,25, Çekirdek Enflasyon 16,76 oldu.

Türkiye için çekirdek enflasyonun bir önemi yoktur; zira:

Türkiye de yapısal sorunlara dayanan yüzde 10 dolayında bir kronik enflasyon var. Gıda fiyatları ve kur artışları ile bu kronik enflasyon yüzde 20'lere dayandı. Halkın harcama sepeti içinde gıda 'nın payı yüzde 40 dolayındadır. Eğer gıdayı çıkarırsak çekirdek enflasyonun hiçbir önemi kalmaz.

Çift haneli yüksek enflasyon varsa, hedef enflasyonu düşürmek olmalıdır. Türkiye de enflasyonun temel nedeni yapısal sorunlardır. Siyasi iktidar şimdiye kadar bu sorunları görmezden geldi. Çünkü yapısal sorunları çözmek, söz gelimi bütçe kaynaklarını popülizmden uzaklaştırmak, liyakata dayalı kurumsal devlet yapısı oluşturmak, tekellerin kamulaştırılması ile oligopol piyasa ve stokçuluğun kırılması, AKP nin işine gelmez.

İkincisi hükümetin ve Merkez Bankası'nın anlaşılmaz faiz ve kur politikasıdır. Görünürde faiz sebep enflasyon sonuç anlayışı siyasi iktidarın kur politikasına bir kılıf olarak savunuluyor. Çünkü 2018 kur şoku ve sonrasında bu güne kadar gördük ki, kur artışları kendinden daha yüksek oranda enflasyon yaratıyor.

Dahası, reel faiz yoluyla kur artışlarını frenlemek isteyen Merkez Bankası başkanları da kim olursa olsun, harcandı.

Şu anda TL döviz sepeti karşısında yüzde 40 dolayında daha düşük değerdedir. Türkiye'de geçmiş yıllarda devalüasyon da olsa, kısa sürede reel kur dengesi sağlanırdı. Bu defa 4 yıldır TL düşük değerde devam ediyor. Ne zamanki istikrar bulsa, mutlaka bir müdahale oluyor. Neden ?

Aslında bir nedeni uygulamada görebiliyoruz.

13 Eylül 2018 de, 85 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile, dövizle sözleşme yasağı getirildi. Ancak 18 Mart 2022 de açılacak Çanakkale köprüsünün geçiş fiyatı 15 Euro olarak ilan edildi. Hükümet kamu - özel işbirliği yoluyla yapılan yatırımlarda kendi kararını uygulamıyor. Nedeni çok açık değil mi?

Bu kararla yüzde 18 MB gösterge faizi yüzde 19'25 Ağustos ayı TÜFE oranının altında kaldı ve reel faiz eksi 0,99 oldu. Şimdi herkes te acaba TÜİK'te eylülde enflasyonu suni olarak düşük mü, gösterecek kaygusu başladı.

Bu günkü koşullarda eksi reel faiz Türkiye'nin, halkın ve ekonominin gündemi değil... Kur hareketlerinden kimin gündemi olacağını göreceğiz.

İbrahim Kahveci

Seçim startı verildi

Dün Merkez Bankası'ndan alelacele faiz indirim kararı geldi. Hem de Eylül ayı enflasyon rakamı beklenmeden. Çünkü bu ay enflasyon belki de yüzde 20 sınırını aşacaktı.

Oysa Kasım ve Aralık aylarında baz etkisi devreye girecek ve muhtemelen yıllık enflasyonda düşüşler görecektik. Bekleyemedik ve hızlıca faizi indirdik.

Yıl sonu baz etkisi ile faiz indirimini nerede ise beklemeyen kalmamıştı. Hani meşhur yatırımcı grubumuz olan Japon ev kadınları bile yıl sonunu bekliyordu... Ama biz bekleyemedik.

Önce manşet enflasyonu bir kenara iterek en düşük çekirdek enflasyonu baz aldık. Ardından yabancı para mevduatlarında hemen 2 puanlık artışa gittik. Ve böylece piyasa derhal faiz indirim sinyalini alıverdi.

İlk tepki ile dolar/TL sakinliğini bozdu ve 8,26'lardan düşüşü bırakarak 8,60'lara çıkıverdi.

Ülkemizde maliyet enflasyonu üzerinden ana enflasyonu en fazla etkileyen kur artışı ile yeniden daha yüksek enflasyona da yelken açılmış oldu. Oysa yılsonu için herkes sakince bir bekleyiş içindeydi.

Neden bu kadar acele edildi? Neden piyasaların seyri gözetilmedi?

Bu hızlı hareketin sadece bir izahı olabilir. Bir an önce ekonomide balon oluşturmak ve ortamı seçime hazırlamak.

Ekonominin sadece ve suni olarak düşük faizle yürümeyeceğini en iyi şu iktidar biliyor. 2019 yılında başlatılan faiz indirim süreci 2020 yılı mayıs ayına kadar sürdürülmüş ve ardından büyük yıkım gelmiştir.

24.09.2021

Nitekim alelacele Murat Uysal görevden alınıp yerine Naci Ağbal atanmış ve Eylül 2020'de başlayan faiz artımı yüzde 19.0 bandına kadar çekilmişti.

Aslında herkes şunu biliyor veya bilmeli: Suni faiz indirimleri veya kredi-parasal genişleme ile suni ekonomik şişkinlik uzun ömürlü olmuyor. Bir süre sonra elde edilen kazanımlar gittiği gibi daha ağır yükler de gelebiliyor.

O zaman şimdi şu soruyu kendimize soralım: 2022 yılı sonbaharına kadar sürebilecek ve sonrası tufan olacak bu geçen yılki benzer yola neden giriyoruz?

Neden bu acele...

Neden birkaç ay daha bekleyip sabırlı indirim sürecini tercih etmeyip, alelacele ve hızlı indirime gidiyoruz?

Bu işin tek ama sadece bir tek izahı olabilir. Seçime gitmek için uygun ortam hazırlamak.

Bu seçim bu ekonomik atılım ile 2023'te olmayacağı, hatta 2022 sonlarının bile riskli olacağı bir dönemde yapılacaktır.

Bu erken ve hızlı faiz indiriminin süresi (balon etkisi) 2022 sonlarına yetişmeyeceğini yukarıda belirttim. Hatta 2023'ün çok daha ağır geçeceği de şimdiden belli oldu.

(İktidar değişimi ihtimali belirlediğinde piyasalardan başlayacak ve tüm ekonomiyi saracak bir bahar havasını ayrı tutuyorum)

O zaman geriye sadece 2020 yılı ortaları kalıyor.

Kredi genişlemesi zaten hazırlandı. Ekonomide tek bildiğimiz yöntemi yine yeniden uygulayacağız: Borçlandır ve yönet...

Süreç başlamıştır.

Artık seyretmekten başka yapacak bir şey yok.

Kaderimiz ve asıl evlatlarımızın kaderi bu filmin içinde yer alıyor. Bütün bir gelecek artık bir kararda....

KARAR Sizindir.

24 Eylül 2021, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Lüzumsuz işlerle uğraşıyorlar

Havanda su dövmeyi sevenler ya da içi boş işler yapmayı meslek olarak seçenler bugünlerde Millet İttifakı'na cumhurbaşkanı adayı arıyorlar. Millet İttifakı'nı oluşturan isimler bu konuda hem kararlılar hem de kararsızlar.

Mesela, CHP Genel Başkanı **Kılıçdaroğlu**, "**Tek aday da olabilir, çok aday da olabilir**" diyor. İYİ Parti Lideri **Meral Akşener**, kendine rakip olarak **Tayyip Erdoğan**'ı görüyor ama bunu açıkça söyleyemediği için, "**Gelin hep beraber bir aday seçelim**" diyor.

Tayyip Erdoğan'dan kopup kendilerine parti kuranlar tabii ki birer aday adayı. Çünkü hiçbiri **Tayyip Erdoğan**'ın bundan sonra seçim kazanabileceğini düşünmüyor. Görüldüğü gibi Türk siyaseti, icraatçı, güçlü ve kararlı Cumhur İttifakı ile ne yapacağı belli olmayan kişilerin bir arada olduğu Millet İttifakı arasında sahneleniyor

BAHÇELİ YÜZLERİNE ÇARPIYOR

Cumhur İttifakı, özellikle MHP Lideri **Devlet Bahçeli**'nin kararlı tutumu sayesinde karşı tarafa fazla söz bırakmıyor. **Bahçeli**'nin deyimiyile "**Zillet İttifakı**" bu ülkenin çıkarına olan hiçbir şeyin yanında değil.

Bu gerçeğin ışığında **Bahçeli**, sık sık karşı tarafın yanlışlarını çok açık bir ifadeyle yüzlerine çarpıyor. Ortada fol yok yumurta yokken Millet İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayı arayıp bunun kavgasına girmesi de bu durumlardan biri.

İşin garibi, bazılarına göre Millet İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayı Abdullah Öcalan olmalıymış. Bunlara göre terör sorunu da yani PKK meselesi de HDP inin eline terk edilmeliymiş.

HEDEFLER GERÇEKLEŞİYOR

Bütün bu durumlar sanırım **Tayyip Erdoğan** cephesinde gülümsenerek karşılanıyor. Son New York seyahati, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın uluslararası çapta bir siyasetçi olduğunu yine kanıtladı. Yani Millet İttifakı'nın bulup çıkaracağı bir adayın, **Tayyip Erdoğan** karşısında güçlü olması pek mümkün değil.

İşte bu havada 2023 seçimlerine doğru ilerliyoruz. Gerçekleştirilmesi gereken projeler ve ulaşılması amaçlanan hedefler birer birer gerçek oluyor. 200 milyar doların üzerindeki ihracat bunlardan sadece bir tanesi.

Biz seçmenler olarak havanda su dövmeye ve içi boş işler yapmaya fazla heveslenmeyelim. Çünkü zaman çok hızlı geçiyor ve Türkiye'nin kaybedecek fazla zamanı kalmadı.